

På Dansk Videnscenter for Stammens brugerkonferencen d. 13-14. april kom fordomme om stammen også til debat og Eigil Laulund har efter aftale sendt følgende.

FORDOMME OM STAMMERE OG IKKE-STAMMERE

En undersøgelse af fordomme om stammere i tre landmiljøer på Newfoundland, Canada. Journal of Fluency Disorders, vol 18.no.4, dec. 93.

Undersøgelsen påviser eksistensen af fordomme om stammere, således at disse opfattes mere negativt end ikke-stammere med hensyn til personlige egenskaber. Dette på trods af at 85% af de adspurgte kendte stammere og 39% af dem var beslægtet med stammere. Forfatterne foreslår, at det forholder sig sådan, fordi ikke-stammere generaliserer situationsbetingede reaktioner til karakterbetingede reaktioner. Undersøgelsen viser, at fordommene ikke ændres ved kontakt med stammende personer, slægtskab eller uddannelsesmæssig baggrund og foreslår yderligere forskning for at finde ud af om sådanne fordomme kan nedbrydes.

Forfatterne refererer en anden undersøgelse med hensyn til generaliserings-processen (White og Collins 84): Ikke-stammere slutter fra deres egne erfaringer med frygt, spænding, flovhed og nervøsitet ved fortællelser og formuleringsbesvær, hvordan en person, der stammer må føle. Man behøver altså overhovedet ingen kontakt med stammere for at udvikle fordommene. De oplevede reaktioner hos personen selv projiceres på en hvilken som helst person, der stammer, som dennes **karaktertræk**. I parentes bemærket gør noget tilsvarende sig gældende, når stammere vurderer karaktertræk hos personer, der stammer/ikke-stammere.

Den aktuelle undersøgelse ville undersøge om fordommene anfægtes af personligt kendskab, kontakt og slægtskab i et lille samfund. Det var ikke tilfældet.

Fordommene har altså ikke forbindelse til personer, der stammer. Derimod er det menneskers egne fantasier om stammernes karakteregenskaber skabt af de følelser, de selv har erfaret, når de har følt sig pinligt berørt.

Så meget om undersøgelsen fra JFD. Når jeg nævner det, skal det ses som en kommentar til stammernes utilfredshed over, at stammen bruges til at forsyne en person med usikkerhed eller andre ufordelagtige karaktertræk i litteratur og teater/film. Forklaringen på fænomenet turde være givet i det foregående. Efter min mening fortjener denne mangel på indsigt og selvindsigt kun et skuldertræk fra en ærlig og helhjertet stammer.